

[Axel Ivan Pedersen.]

byggeri, som vi forgæves har ventet på. Eksemplerne fra Høje Gladsaxe og Albertslund er det bedste bevis for nødvendigheden heraf.

Den usikkerhed, der præger kapitalmarkedet, er ikke egnet til at skabe hverken et forøget byggeri eller en stabil byggetryk, og dermed bliver det heller ikke blot med nogenlunde sikkerhed muligt at fastsætte boligudgiften ved byggeriets planlægning. Hvis man havde opretholdt statslånene, ville man for de samme beløb, som nu anvendes til obligationskøb, have kunnet sætte en tredjeprioritet i et stadig voksende byggeri med en boligudgift, baseret på kostprisen, og have undgået, at kapitalmarkedet eller obligationsejerne trækker store gevinster hjem på det sociale byggeri, idet der i så fald intet kurstab ville have været på tredjeprioriteten.

Det er da også sandsynligt, at kurserne for såvel kreditforenings- som hypotekforeningsobligationer havde ligget betydeligt bedre og renten dermed været af en lavere eller mindre størrelsesorden. Anbringender om, at den høje rente ikke betyder så meget, fordi den er fradragsberettiget, kan jo kun godtages med forbehold, så sandt som lejerne i nybyggeriet får lov til at betale. Obligationsmarkedet ville ikke være så overbelastet, som det er nu. Overbelastningen forøges jo også, fordi de lave kurser i sig selv kræver en større prioritering — den er beregnet op til 20 pct. — alt sammen forhold, som har givet såvel nye parcelhusejere som lejere i nybyggeriet forøgede boligomkostninger.

Når man betragter udviklingen, siden statslånene blev afskaffet, og tager den op til overvejelse med henblik på, hvilken virkning det høje renteniveau sammen med fradragsretten for renteudgifterne har på statens og kommunernes skatteindtægter, bliver det vel endnu mere tvivlsomt, om der er vundet noget ved statslånenes afskaffelse.

Jeg har villet sige disse ting, fordi der i det før citerede indeholdtes den passus, at det gælder om at få fjernet årsagerne til den høje rente. Heri er jeg naturligvis ikke uenig, men det kan ikke lade sig gøre, hvis der ikke er vilje til stede; er der det, kan det også lade sig gøre. Stiller man det

nøgternt op og erkender, at staten har sociale hensyn at tage i boligpolitikken, så er det en overvejelse værd, om statsstøtten til boligbyggeriet, altså den del, der vedrører Nationalbankens opkøb af obligationer til støtte for kurserne, bør gå den omvej, når der ad en mere direkte vej kan opnås sikre og kontrolable resultater til byggeriets delvise finansiering i modsætning til i dag, hvor ingen med sikkerhed kan sige, hvad opkøbene har betydet. Om en sådan direkte vej bør gå gennem en boligfond eller på anden måde, kan i virkeligheden være ligegyldigt; det, som det drejer sig om, er at standse den uforholdsmæssige fordyrelse af byggeriet. Det kan ikke i sig selv være tilfredsstillende for lovgivningsmagten, at boligproduktionen er steget, når kendsgerningerne viser, at der landet over står mange boliger ledige, fordi folk ikke har råd til at bo i dem, endskønt der ikke engang her er tale om luksusbyggeri.

Men det er ikke det eneste. I den såkaldte normaliseringsproces vil det betyde overordentlig meget, hvis mere stabile forhold skabes. Det vil også for den tilskudsordning, der arbejdes med, være af betydning, om der kan iværksættes en ordning, hvorefter flere og flere bliver i stand til selv at klare deres boligbehov, i stedet for at vælge den modsatte løsning, hvorefter flere og flere skal have mere.

Jeg tror, et sådant stabilt grundlag kan skabes, hvis man vil lægge de gamle fordomme til side, bygge på en fast rentepolitik; anlægge en nøje vurdering af boligens brugsværdi, fastsætte normer for familiernes behov og finde frem til en passende huslejerelation. Skal boligproblemerne løses, bliver vi nødt til at lægge gamle fordomme til side, så meget desto mere som udviklingen har vist, at det, man anså for rigtigt for år tilbage, ikke slår til i dag. Som jeg nævnte før, er det ikke i sig selv tilstrækkeligt, at boligproduktionen stiger; der må bygges boliger, som folk har råd til at bo i, ellers må vi kompensere på anden måde.

Hvad det foreliggende lovforslag angår, vil vi fra socialdemokratiets side medvirke til dets gennemførelse, men vi ønsker enkelte detaljer drøftet i et udvalg; bl. a. forekommer bestemmelsen i § 3, stk. 3, ikke umiddelbart forståelig.